

Sygn. akt I ACa 862/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Tomasz Ślęzak SA Joanna Naczyńska
Protokolant :	Katarzyna Noras

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2020 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta (...)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 5 lipca 2019 r., sygn. akt I C 243/19

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz zastępcy procesowego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 8 100 (osiem tysięcy sto) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Tomasz Ślęzak SSA Roman Sugier SSA Joanna Naczyńska

Sygn. akt I ACa 862/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2019r. Sąd Okręgowy w Częstochowie zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. na rzecz Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta(...) 264.411,46 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 132.205,73 złotych od 1 kwietnia 2018r. (pkt. 1).

Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 10.800 złotych z tytułu kosztów procesu (pkt. 2) i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie 13.221 złotych z tytułu kosztów sądowych od uiszczania których powód był zwolniony (pkt. 3).

W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji podał, że powód Skarb Państwa – Prezydent Miasta (...) domagał się zasądzenia na jego rzecz kwot o jakich mowa wyżej z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie przez pozwanego nieruchomości gruntowej stanowiącej wyspecyfikowane w pozwie działki geodezyjne będące własnością Skarbu Państwa. Powód domagał się zasądzenia opłat za lata 2017-2018 w kwocie po 132.205,73 złotych za każdy rok.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa zarzucając brak legitymacji czynnej powoda. Podniósł, że opłaty nalicza i żąda ich zapłaty Prezydenta Miasta C..

Dalej Sąd pierwszej instancji podał, że okoliczności faktyczne były między stronami bezsporne. Dotyczy to faktu, że Skarb Państwa jest właścicielem działek gruntu wyspecyfikowanych w pozwie a pozwany ich wieczystym użytkownikiem. Pozwany nie zaprzeczał też temu, że opłaty za wieczyste użytkowanie za lata 2017-2018 nie zostały uregulowane i wynosiły one tyle co kwoty żądane w pozwie.

W dalszej części motywów Sąd pierwszej instancji podał, że wymóg uiszczania opłaty rocznej za wieczyste użytkowanie wynika z art. 238 k.c.

a termin (do 31 marca każdego roku) wskazany został w art. 74 ust. 4 ustawy z 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami.

Nie podzielił Sąd Okręgowy zarzutu pozwanego jakoby powód nie posiadał legitymacji czynnej w niniejszej sprawie.

Sąd wyjaśnił, że Skarb Państwa, będący właścicielem nieruchomości, jest reprezentowany przez właściwy organ, którym zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy o gospodarce nieruchomościami starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. W C., która jest miastem na prawach powiatu, organem tym jest Prezydent Miasta. Pełni on funkcję statio fisci Skarbu Państwa, co wynika z art. 92 ust.1 pkt 2 ustawy z 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 99 k.p.c. i art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Wyrok został zaskarżony w całości przez pozwanego.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisu art. 11 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że powodem w sprawie może być Prezydent Miasta C. – Skarb Państwa gdy zdaniem pozwanego legitymację czynną posiada Prezydent Miasta C. lub Starosta Powiatu (...).

W apelacji zarzucono też naruszenie przepisów postępowania:

a) art. 126 § 1 k.p.c. przez uwzględnienie powództwa w stosunku do podmiotu, który nie istnieje, reprezentowanego przez Prokuraturię Generalną RP, która nie przedłożyła pełnomocnictwa procesowego udzielonego jej przez Prezydenta Miasta C.,

b) art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie błędnych i sprzecznych z zebrany materiałem dowodowym ustaleń faktycznych,

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd pierwszej instancji odmówił wiarygodności dowodom i wnioskowi pozwanego.

Powołując się na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratury Generalnej RP.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności za chybione należy uznać zarzuty naruszenia przepisów procesowych tj. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 1 k.p.c.

Wprawdzie zostały one podniesione ale uzasadnienie apelacji nie zawiera żadnej argumentacji, która wskazywałaby na tego rodzaju uchybienia ze strony Sądu pierwszej instancji mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

W szczególności skarżący powołując się na przepis dotyczący zasad oceny dowodów nie wskazuje na czym miałyby polegać nieprawidłowość jakiej dopuścił się Sąd Okręgowy oraz, które z poszczególnych ustaleń faktycznych są nieprawidłowe. Takie samo zaniechanie dotyczy zarzutu naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c.

Skarżący nie wskazuje dowodów czy wniosków pominiętych przez Sąd Okręgowy, których uwzględnienie podważałoby treść zaskarżonego orzeczenia.

Zwalnia to Sąd odwoławczy od dalszych wywodów dotyczących tych zarzutów.

Zarzut naruszenia art. 126 § 1 k.p.c. także jest bezzasadny, gdyż w pozwie wskazano podmiot, który występuje w sprawie w charakterze strony powodowej oraz przez kogo jest reprezentowany w charakterze pełnomocnika.

Nie zachodziła konieczność przedłożenia przez Prokuraturę Generalną RP pełnomocnictwa procesowego udzielonego jej przez Prezydenta Miasta C.. Prokuratura Generalna RP jest specyficznym zastępcą procesowym. Jej umocowanie do zastępowania Skarbu Państwa w sprawie tego rodzaju jak niniejsza sprawa wynika z art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nakazującego tego rodzaju zastępstwo w sprawach rozpoznawanych przez sąd okręgowy.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że taki powód jak Prezydent Miasta – Skarb Państwa nie istnieje. Ze stwierdzeniem tym należy się zgodzić, z tym że nie czyni to zasadnym zarzutu naruszenia przepisu art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami.

Skarżący nie kwestionuje, że jest użytkownikiem wieczystym gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa. To pociąga obowiązek uiszczania opłat rocznych na rzecz podmiotu, który oddał grunt w użytkowanie wieczyste.

Wbrew temu co podnosi pozwany strona powodowa nie została określona ani w pozwie ani w wyroku tak jak to wskazano w uzasadnieniu apelacji

lecz jako „Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta C. zastępowany przez Prokuraturę Generalną Rzeczypospolitej Polskiej”.

Osobowość prawna Skarbu Państwa wynika z przepisu art. 33 k.c.

Jest to specyficzna osoba prawna będąca podmiotem praw i obowiązków

w stosunkach cywilnoprawnych (art. 34 k.c.), która nie posiada siedziby ani organów. Dlatego istnieje szereg przepisów ustawowych określających jaki organ reprezentuje Skarb Państwa w sprawach poszczególnego rodzaju.

Jak trafnie uznał Sąd Okręgowy w sprawach gospodarowania nieruchomościami organem reprezentującym Skarb Państwa jest starosta a w przypadku miast na prawach powiatu takich jak C. prezydent miasta. Wynika to z przepisów przytoczonych przez Sąd pierwszej instancji w motywach zaskarżonego wyroku a nadto zostało jednoznacznie wyjaśnione w przytoczonej przez powoda w odpowiedzi na apelację uchwale Sądu Najwyższego z 25 lutego 2016r., sygn. akt III CZP 109/15. Sąd Apelacyjny w pełni tą ocenę podziela.

Przy czym podkreślenia wymaga, że wspomniane organy jednostek samorządu terytorialnego „reprezentują” Skarb Państwa a nie działają w imieniu i na rzecz tego podmiotu.

Trafności zaskarżonego wyroku nie podważa też podnoszona przez pozwanego okoliczność, że Prezydent Miasta C. wzywając skarżącego do uiszczenia opłat nie wskazał, że działa w imieniu Skarbu Państwa.

Mogłoby to mieć znaczenie co do oceny zasadności uwzględnionego roszczenia odsetkowego (zarzut z art. 481 § 1 k.c.) gdyby obowiązek zapłaty opłaty

rocznej przez użytkownika wieczystego był zobowiązaniem bezterminowym, wymagalnym dopiero po wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.). Tak jednak nie jest, gdyż przepis art. 71 ust. 4 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami ściśle określa termin uiszczania opłaty rocznej.

Pozwany opóźnia się więc w zapłacie wymagalnych opłat ze względu na uchybienie ustawowego terminu bez względu na to czy wezwanie było prawidłowo sformułowane.

Z tych względów apelacja została oddalona na mocy art. 385 k.p.c. jako pozbawiona uzasadnionych podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 i 99 k.p.c. w związku z § 2 ust. 7 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

SSA Tomasz Ślęzak SSA Roman Sugier SSA Joanna Naczyńska